

A Textil- és Ruhaipari Európai Technológiai Platform átalakulása jogi személyiségű szervezetté

Máthé Csabáné dr.

Az Euratex 2004. december 14-én hozta létre Brüsszelben az Európai Technológiai Platformot a Textil- és Ruházati Ipar Jövőjéért névvel (European

Technology Platform for the Future of Textiles and Clothing). A platformnak az Európai Unió hivatali zsargonjában használatos rövidítése: **ETP-FTC** vagy **ETP**. Az ETP 2007-re elkészítette a kutatási stratégiai tervet (Strategic Research Agenda) és ennek alapján szervezte és menedzselte az európai kutatási intézmények és a textil- és ruhaipar együttműködését. 2013. március elején került sor az ETP új-bóli megalapítására a belga törvények szerint nemzetközi non-profit szervezetként, azaz önálló jogi személyként.

Az újjáalakított ETP-FTC platformot három szövetség alapította:

- Euratex, Európai Textil- és Ruhaipari Szövetség
- Textranet, a Textilkutató Szervezetek Európai Hálózata
- Autex, a Textil- és Ruhaipari Egyetemek Szövetsége

Az átalakulást az idei ETP konferencia záró plenáris ülésén jelentette be Lutz Walter, az ETP eddigi és jövőbeli elnöke. Az alapító közgyűlés után az új szervezet 2013 áprilisában elfogadta a tagságra vonatkozó szabályokat és megkezdte operatív tevékenységét.

Az új szervezethez a teljes jogú tagsággal rendelkező alapítókön kívül háromféle tagsági jogviszony szerint csatlakozhatnak gazdasági és más szervezetek és egyéni szakértők. Teljes tagok az alapítók. Az ún. társult (associated) tagok jelentős tagsági díj fejében képviseltek a közgyűlésben és aktívan részt vehetnek az ETP minden tevékenységében (a térítéseseken jelentős kedvezményekkel) és hozzájutnak minden információhoz. Kisebb lehetőségekkel és kevesebb információval jár az ún. levelező (corresponding) tagság, amelyen belül az ún. networking tagság 50–100 eurós tagsági díjjal a szervezeteket várja, míg az ún. megfigyelői (observer) jogviszony csak egyénekre vonatkozik, és díjmentes. Az új ETP vezető szerve a 16 tagú Governing Board (Irányító Testület), amelynek 12 tagját az Euratex delegálta. Az Euratex képviseletében kerültek az irányító testületbe európai textil- és ruhaipari cégek, köztük egy magyar cég képviselője is.

A finanszírozás az alapítók és a tagok tagdíjaiból, fizetett események és szolgáltatások díjaiból, továbbá sikeres pályázás esetén EU projekteken elnyert támogatásból fog történni. Ami a tevékenységet illeti, folytatódhatnak az előző években elindult programok: a 2011-ben elindított Európai Textiltechnológiai Piac (European Textile Technology Marketplace – ETTMa) és Text-

tiltémájú Projektjavaslatok Információcsere és Partnerkereső Rendszere (Textile Project Information Exchange and Partner Search System – TEPPIES).

Az ETTMa program

Az együttműködés és a technológia transzfer előmozdítása érdekében létrehozott ETTMa kezdeményezés célja a következő:

- lehetővé tenni, hogy az európai textil- és ruhaipar vállalkozási gyorsan, költségkímélő módon megtalálhassák a fejlesztésüket megalapozó innovatív technológiai megoldásokat;
- támogatni a kutatókat abban, hogy kutatási eredményeiket minél gyorsabban hasznosíthassák az ipari gyakorlatban;
- elősegíteni és felgyorsítani az EU által támogatott K+F projektek eredményeinek ipari megvalósítását, hasznosulását.

Az ETTMa működése a következőkből áll:

- Az ETP titkársága felhívásban kéri a technológiai ajánlatokat a kutató intézményektől és a technológiai igényeket az ipari szereplőktől (megadott formátumban).
- A beérkezett ajánlatokat és igényeket a titkárság eljuttatja a hálózat minden regisztrált szereplőjéhez. A technológiai ajánlatok tartalmazzák az ajánlattevő elérhetőségét, az ipari igénybejelentéseknél csak a benyújtó országát adják meg.
- Az ipari érdeklődők közvetlenül felveszik a kapcsolatot az ajánlattevőkkel, az ipari igényekre a javaslatot az ETP-hez juttatják el, amelyeket az továbbít az érdekelte vállalkozóknak.

Az ETTMa igénybevételeének szabályai:

- Az ETTMa szolgáltatása minden regisztrált ETP szakértő számára ingyenes.
- Az ETTMa nyitott, de regisztrációhoz kötött valamennyi európai cég és kutató számára. Az ETTMa az EU országain kívül minden olyan ország számára hozzáférhető, amely csatlakozott az EU kutatási keretprogramjaihoz (Svájc, Norvégia, Törökország, Izrael, valamennyi balkáni állam, Moldova).
- A technológiai ajánlatokat és az ipar által benyújtott igényeket tilos publikálni és nyilvános honlapra feltenni.
- Az ETTMa-n megjelenő technológiai ajánlatok nem lehetnek kereskedelmi ajánlatok. Ipari bevezetés előtt álló K+F eredményeket, prototípusokat várnak.
- Az ETP garantálja a technológiát kereső ipari szereplők névtelenségét.
- A technológia átadója és potenciális felhasználója között a közvetlen kapcsolat létrejötte után az ETP a továbbiakban nem játszik szerepet.

• A kommunikáció, az információáramlás az ETP titkárságán keresztül elektronikus úton történik

2013 első félévében már a negyedik felhívásra került sor, amelyre 36 ajánlat jött a kutatóktól és 11 megkeresés az iparból. Az ipari szereplők névtelenül kérik az ajánlatot, az új fejlesztéseket felajánló intézmények ismertek. Néhány érdekesebb technológiai ajánlat a 2013. évi fordulóban:

- Aramid szálak színezése – Politecnico Torino.
- Kikészítési folyamatok intenzifikálása ultrahang segítségével – Politecnico Torino.
- Kelmék funkcionálizálása digitális nyomással – Saxion Egyetem, Hollandia.
- Lángálló kikészítés bio-makromolekulával – Politecnico Torino.
- Textil jellegű kompozit erősítés – Centexbel, Belgium.
- 3D szövött szerkezettel erősített bio-kompozit – Műegyetem, Liberec, Csehország.
- Innovatív fonatolási technológiák – Institut für Textiltechnik – Aachen University.
- Körszövött termékek gyártása változó átmérővel – STFI, Németország.
- 2D és 3D orvosi termékek gyártása – Institut für Textiltechnik – Aachen University

A beérkezett ajánlatok iránt érdeklődő ipari cégek közvetlenül felveszik a kapcsolatot a kutató intézetekkel ill. az egyetemekkel. Az ipari kérésekre a választ az ETP titkárságára, az Euratexhez szeptember 13-ig, kellett eljuttatni, ők adták tovább azokat az érdeklődő cégeknek.

A TEPIES rendszer

Az ETP figyeli az európai K+F pályázati kiírásait és nagyon hatékony partnerközvetítő rendszert üzemeltet. Az ETP titkársága, az Euratex a pályázati felhívások megjelenésekor működteti a Texti Témájú Projektjavaslatok Információcsere és Partnerkereső Rendszerét (TEPIES). A cél az, hogy olyan projekt javaslatok, pályázatok jöjjenek létre, amelyek egyesítik a témával foglalkozó kutató szervezeteket, és a projektek megvalósításába már a kezdeteknél bekapcsolja az eredményben érdekelt gyártó vállalatokat is, hogy az eredmények ne maradjanak csak papíron.

Ennek érdekében az Euratex a pályázati felhívások („call”-ok) megjelenésekor – vagy, ha előzetes információja van már – információt küld minden nemzeti technológiai platformnak, így a magyar TEXPLAT-nak is. Minden ilyen esetben az Euratex, mint az ETP titkársága, felhívást tesz közzé az érdekltség kifejezésére. Az erre a célra kialakított ún. EoI (Expression of Interest, azaz Érdeklődés Kifejezése) kérdőív kitöltésével lehet projektötletet előterjeszteni és partnereket keresni. Az EoI kérdőívben a javaslattevőnek részletek nélkül meg kell adnia a téma címét és célját, valamint a javas-

lattevő elérhetőségét. A beérkezett témajavaslatokat augusztusban valamennyi Euratex tagszövetség megkapta, hogy az érdekeltek kifejezhessék csatlakozási szándékukat. A javaslatokat beadó szervezetek persze mindenkor szabadon döntenek a partnerekről.

Az Euratex a beérkezett EoI-kat eljuttatja az ETP résztvevőinek és egy konzorciumépítő konferenciát, ún. „brokerage event”-et szervez. A pályázatokat beadó szervezetek persze szabadon döntenek a partnerekről, figyelembe véve, vagy elhanyagolva az ETP javaslatait. A rendszer biztosítja a cégek üzleti titkainak megőrzését, amennyiben ezt az EoI kérdőív kitöltője és beküldője fontosnak tartja.

Az FP7 program utolsó évében már nem voltak újabb felhívások, ezért 2013-ban nem „üzemelt” a TEPIES partnerkereső rendszer.

Textil zászlóshajók

Az Európai Textil Zászlóshajók (Textile Flagships for Europe) programot ugyancsak 2011-ben kezdeményezték. Kutatási programokra kértek javaslatot széles körben, a beérkezett 21 témáról pedig szakértői szavazást rendeztek. Az egyes témákat három szempont szerint kellett pontozni, a technológiai, valamint a piaci potenciált és az európai helyzetet figyelembe véve. A különböző országok szakértőinek véleménye alapján hét fő kutatási programot indítottak meg nemzetközi együttműködésben. Ezek a következők:

- TFE1: Textil nyersanyagok a fenntarthatóság jegyében (reciklálás, biopolimerek, fenntartható természetes szálak).
- TFE2: A nedves textiltechnológiák kiváltása száraz eljárásokkal, rugalmas, fenntartható és energiahatékony technológiák fejlesztése.
- TFE3: Textil alapú 3D kompozittermékek hatékony előállítása.
- TFE4: Multifunkcionális textilanyagok fejlesztése energiahatékony, biztonsági szerkezetekhez és új építészeti megoldásokhoz.
- TFE5: Innovatív műszaki textilanyagok különböző tengeri alkalmazásokhoz és a partvédelemhez.
- TFE6: Innovatív textil megoldások a mezőgazdaság és a tájvédelem céljaira.
- TFE7: A vevő által irányított digitális, integrált textil- és ruhagyártás a vásárlás színhelye (POS) közelében.

A fenti témákban szakértői munkacsoportok dolgoznak. Első eredményeiről a 2013. október 23–25. között rendezett ún. Flagship konferencián számoltak be.

ETP konferenciák

Az ETP 2006 óta rendezi meg éves konferenciáit. A nyolcadikat 2013. március 20–21-én tartották Brüsszelben, „Charting the Future of Textile Research and Innovation in Europe” (A textilkutatás és -innováció jövőjének feltérképezése Európában) címmel, különös tekintettel a 2014-ben kezdődő Horizon 2020 kutatási programban megnyíló lehetőségekre. A konferencián

két előadó képviselte az Európa Bizottság Kutatási és Innovációs Igazgatóságát. Mindketten kiemelték a technológiai platformok szerepét abban, hogy az EU kutatási és innovációs politikája megvalósuljon az iparban. Beszéltek az EU, a nemzeti és a regionális kutatási programok összehangolásának szükségességéről. A címnek megfelelően ismertették a közelmúltban elkészült két tanulmányt, amelyek a textilipari kutatások jövőjével foglalkoznak. Az egyiket „*Perspektívák 2025-re*” címmel a német Textilkutatási Tanács (Forschungskuratorium Textil) készítette, a másíknak a címe: „*Innovatív textilanyagok 2030*” volt. Ezt a Franciaországban működő Innovatív Textiliák Európai Központja, a CETI készítette.

A 2014. évi konferenciát március 31-én és április 1-jén tartják Brüsszelben. A konferencia címe ebben az

évben: „*Effective textile technology transfer from research to industry*” azaz „Kutatástól az iparig - Hatékony technológiai transzfer a textil- és ruhaiparban”. A konferencián több „best practice” (jó gyakorlat) esetet mutatnak be egész Európából. Ismertetik a textil- és ruhaipar számára releváns technológia transzfer rendszereket és platformokat és az innováció finanszírozási lehetőségeit. A konferencia szervezésében az ETP partnerei a *SustaSmart* és a *2BFuntex* projekt lesz. A *SustaSmart* (Supporting Standardisation for Smart Textiles) projekt az intelligens textiliák szabványosításával foglalkozik, a *2BFuntex* pedig a konferencia témáját is adó technológiai transzfer elősegítésére hozott létre platformot.